

Lemminkäinen Infra Oy
PL 23
00241 HELSINKI

Viite / Hänvisning
Arviointiselostus 8.7.2009

Asia / Ärende

**LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN
ARVIOINTISELOSTUKSESTA, KIVIAINEKSEN KIERRÄTYS
HAKKILAN ALUEELLA VANTAALLA**

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Lemminkäinen Infra Oy on 2.2.2009 saattanut vireille Hakkilan alueen kiviaineksen kierrätyshanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman toimittamalla Uudenmaan ympäristökeskukseen hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Uudenmaan ympäristökeskus on antanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta lausuntonsa 30.4.2009

Lemminkäinen Infra Oy on 8.7.2009 toimittanut Uudenmaan ympäristökeskukseen Hakkilan alueen kiviaineksen kierrätyshanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen.

Arviointiselostus

Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava voi hakea tarvittavia lupia hankkeen toteuttamiselle.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Lemminkäinen Infra Oy, josta hankkeen yhteyshenkilönä on Pekka Uusivirta. Konsulttina arviointiselostuksen laadinnassa on ollut Ramboll Finland Oy, josta yhteyshenkilöinä ovat Oscar Lindfors ja Reetta Suni.

Maksu

hankkeesta vastaavalle 6420 € (A23-531-AT3), maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä

Arviointimenettelyssä on toiminut yhteysviranomaisena Uudenmaan ympäristökeskus yhteyshenkilönään hydrogeologi Timo Kinnunen.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Lemminkäinen Infra Oy suunnittelee jatkavansa rakennustoiminnassa syntyvän ylijäämälouheen murskaustoimintaa Vantaan Hakkilassa. Toiminta sijoittuu kortteliin 66201 osoitteeseen Itäisen Valkoisenlähteentie 25–27. Alueelle tuodaan vuodessa maksimissaan 500 000 tonnia kiviaineksia murskattavaksi, varastoitavaksi ja edelleen pois kuljetettavaksi. Toiminnanharjoittajan voimassa oleva ympäristölupa umpeutui toukokuussa 2009. Nykyistä toimintaa on suunniteltu jatkettavan alueella vielä 2-5 vuotta.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto 0: Hanketta ei toteuteta. Kiviaineksen kierrätys ja murskaus hanke-alueella loppuu.

Vaihtoehto 1: Kiviaineksen kierrätys ja murskaus jatkuvat suunnittelualueella nykyisten suunnitelmien mukaisesti, kunnes alue otetaan rakennuskäyttöön.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve

Hankkeen YVA-menettelyn tarve määräytyy YVA-asetuksen 6 § hanke-luettelon kohdan 11 b perusteella. Sen mukaan YVA-menettelyä sovelletaan, koska kierrätettävän kiviaineksen määrä ylittää 100 tonnia vuorokaudessa.

Asiaan liittyvät muut hankkeet ja suunnitelmat

Hanke ei suoranaisesti liity muihin vireillä oleviin hankkeisiin.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Ylijäämälouheen murskaus ja kierrätys tarvitsevat ympäristöluvan, koska kyseessä on muualta tuotavan jätteen luokiteltavan ylijäämälouheen käsittely. Luvan myöntää Uudenmaan ympäristökeskus (1.1.2010 alkaen Etelä-Suomen aluehallintovirasto). Valtioneuvoston asetuksen (379/2008) mukainen kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on liitettävä ympäristölupahakemukseen.

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostuksen vireilläolosta on ilmoitettu 2.8.2009 Vantaan Sanomissa ja 5.8.2009 Kaupunkilehti Vartin Helsingin ja Vantaan painoksissa. Arviointiselostus on kuulutettu 3.8.–2.10.2009 välisenä aikana Vantaan ja Helsingin kaupunkien ilmoitustauluilla. Arviointiselostus on ollut nähtävillä 3.8.–2.10.2009 Tikkurilan yhteispalvelupisteessä ja Puistolan kirjastossa.

Arviointiselostuksesta järjestettiin esittelytilaisuus yleisölle 25.8.2009 Itä-Hakkilan koululla

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausunnot

Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt arviointiselostuksesta lausunnot Vantaan ja Helsingin kaupunginhallituksilta, Etelä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveystoimialalta, Uudenmaan liitolta ja Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiriltä.

Vantaan kaupunginhallitus ilmoittaa, että Kiinteistö Oy Vantaan Mainoskeskus on hakenut samalle korttelille 66201, jolle murskaus- ja kierrätystoiminta sijoittuu, asemakaavan muuttamista. Kaupunginhallitus on saattanut 31.8.2009 kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi kyseistä korttelia koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 002015, jossa teollisuus- ja varastorakennusten korttelinosista TTV5 ja T muodostetaan teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelinosa TKT siten, että kumoutuvan asemakaavan mukainen rakennusoikeus ei muutu. Lisäksi kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi on toimitettu kyseistä korttelia koskeva tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus. Alueen käyttöönoton ajankohdasta ei ole vielä päätetty.

Vantaan kaupunki katsoo, että suunniteltu toiminta ei saa estää eikä haitata alueen ja sen lähialueiden asemakaavojen mukaista käyttöä eikä vaarantaa pohjaveden laatua tai merkittävästi pohjaveden määrää. Alueella ei myöskään saa varastoida aineita, jotka aiheuttavat haittaa tai vaaraa pohjavedelle, lähiympäristölleen tai alueella työskenteleville tai rajoittavat lähikiinteistöjen toimintaa. Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta ja maankaivu on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen. Liikennöinti alueella ei saa aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä Lahden väylälle.

Vantaan kaupungin ympäristölautakunta toteaa, että arviointiselostuksessa on pääpiirteissään paneuduttu niihin seikkoihin, joita arviointiohjelmassa annetuissa lausunnoissa edellytettiin, mm. pohjavesi- ja pintavesivaikutuksiin. Puutteelliseksi jää kuitenkin edelleen hankkeen vaikutus välittömän lähiympäristön maankäyttöön.

Arviointiselostuksessa todetaan, että liikenteestä aiheutuva pölyäminen voi levitä laajemmin lähiympäristöön niin, että murskaustoimintaa lähimpänä olevan asuintalon läheisyydessä hiukkaspitoisuudet voivat hetkellisesti nousta haitallisen korkeiksi. Arviointiselostuksessa on sivutettu se seikka, johon ympäristölautakunta ohjelmasta antamassaan lausunnossa viittasi, että suunnitellun hankkeen lähiympäristössä, lähempänä kuin selostuksessa mainittu yksittäinen asuintalo, on teollisuus- ja varastorakennuksia sekä liike- ja toimistorakennuksia, joihin pölyä tulisi myös leviämään. Vaikutuksia ei ole arvioitu tältä osin.

Polttoaineista aiheutuvan riskin arviointiin olisi pitänyt sisällyttää lisäksi polttoainekuljetukset ja säiliöiden täytöt, mikäli energialähteenä käytetään aggregaattia. Kertavarastointimääräksi on ilmoitettu 9000 litraa, mutta ei ole kerrottu kuinka usein säiliöt täytetään toimittaessa maksimikapasiteetilla.

Selostuksesta puuttuu myös arviointi toiminnan vaikutuksista ilta-aikaiseen meluun, joka yleensä koetaan asuntoalueella huomattavasti häiritsevämpänä kuin päiväaikainen melu.

Helsingin kaupunginhallitus katsoo, että arviointiselostus on kattavasti laadittu ja selostuksessa on hyvin arvioitu toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Selostus täyttää laissa asetetut vaatimukset. Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että ylijäämälouheen murskaustoiminnasta aiheutuvat ympäristövaikutukset kohdistuvat lähinnä Vantaan kaupungin alueelle. On kuitenkin todennäköistä, että kohteessa valmistettavaa mursketta hyödynnetään myös Helsingin kaupungin alueilla olevissa rakentamiskohteissa.

Kiviaineksen kierrätyksen merkittävimmät haitat aiheutuvat murskaimen aiheuttamasta melusta ja pölystä asuinalueilla. Kaupunginhallitus katsoo, että melun torjumiseksi tulee murskaustoiminnassa käytettävien laitteiden ja varastokasojen sijoitteluun kiinnittää erityistä huomiota. Pölyntorjuntaa voidaan tehostaa murskaimen koteloinneilla, tukkimalla vuotokohtia ja kastelemalla kiviainesta. Murskainalueen kulkuväyliltä ajoneuvojen nostattamaa pölyä tulisi torjua kastelemalla niitä pölyä sitovalla suolaliuoksella. Myös renkaista ja kuormista tieverkostoon siirtynyttä pölyä tulisi vähentää. Lähiympäristön tieverkostoa on tarpeen myös puhdistaa ja pestä säännöllisesti.

Etelä-Suomen lääninhallitus ei pidä hyvänä pohjavettä vaarantavan toiminnan sijoittamista I-luokan pohjavesialueelle. Mikäli toimintaa alueelle sijoitetaan, tulee ympäristöluvassa asettaa riittävät ehdot pohjaveden suojaamiseksi myös onnettomuustilanteissa.

Lääninhallitus pitää tärkeänä, että melu mitataan lähimpien asuinrakennusten sekä päiväkodin ulkoalueilla. Lähialueen meluallistuksen vähentämiseksi on tärkeää sijoittaa varastokasat siten, että murskaustoiminta ei lisäisi jo ennestään korkeaa lähialueen melutasoa. Myös toiminnan aiheuttaman pölyn mittaaminen lähimmissä pölylle altistuvissa kohteissa on tärkeää. Eri-tyisen tärkeää on selvittää, aiheutuuko pölyaltistusta päiväkodin ulkoalueisiin. Pölyhaitan vähentämiseen tulee ympäristölupavaiheessa asettaa riittävät ehdot. Lääninhallituksen mielestä ympäristölupavaiheessa on tärkeää, että Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta pyydetään lausunto, koska terveydensuojeluviranomaisella on paikallinen asiantuntemus terveydensuojelulain tarkoittamien kohteiden ja hankkeen vaikutusalueen elinympäristön terveydellisistä olosuhteista.

Tiehallinnon Uudenmaan tiepiirin näkemyksen mukaan on hyvä, että kierrätettävä kiviaines käsitellään mahdollisimman lähellä tuotanto- ja kulkutuskohdeita. Silloin liikenne sekä siitä aiheutuvat kustannukset ja haitat ovat

pienimmillään. Selostuksessa on esitetty hankkeen liikenteelliset vaikutukset ja todettu, että hanke ei edellytä parannus- tai muutostoimenpiteitä liikennejärjestelmään. Hanke on Tiehallinnon mielestä hyvä ja arviointiselostus antaa riittävän kuvan sen liikenteellisistä vaikutuksista.

Uudenmaan liitolla ei ollut huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Mielipiteet

Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle kolme mielipidettä.

Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa, että YVA-selostuksessa oli yhä vain kaksi vaihtoehtoa hankkeen toteutumiselle. Vaihtoehtoja tulee olla useampia, jotta eri vaihtoehtojen erilaiset ympäristövaikutukset ovat arvioitavissa.

Alue sijaitsee Valkealähteen I-luokan pohjavesialueella. Alueella ei siis saa harjoittaa toimintaa, josta voi olla haittaa pohjaveden laadulle. Suunniteltua toimintaa suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin ja riskitilanteissa toimimiseen. Varikko- ja tankkausalueelle tulee selvittää katettu vaihtoehto.

Melun vaikutuksia tulee arvioida asutuksen lisäksi alueen vaikutusalueella oleviin muihin toimijoihin ja niiden työntekijöihin. Alueen eteläpuolella sijaitsee päiväkotiki 200 metrin päässä. Sitä ei kuitenkaan ole merkitty melua käsitteleviin karttoihin. Melun vaikutusta päiväkodissa oleviin tulee arvioida paremmin.

Alueella on asuinrakennus, jonka kohdalla melu ylittäisi sallitun ohjearvon. Hanketta tulee muokata tavalla, joka estää melun häiritsevyyden asuinrakennuksella. Vain varastokasoihin perustuva meluntorjunta menetelmä ei ole riittävä, koska kasojen korkeus ja sijainti saattavat vaihdella. Varastokasoja käytettäessä on myös huomioitava, etteivät ne lisää pölyämisen haitallisia vaikutuksia. Alueella tulee käyttää myös nykyaikaista tekniikkaa, jolloin pölyämisen ja melun aiheuttamat haitat ovat mahdollisimman alhaiset.

Melun raja-arvot ilmoitetaan päivä- ja yöajan ekvivalenttitasoina. Jatkovaiheiden selvityksissä tulee tutkia, ylittyisivätkö nämä raja-arvot yhtenäkkään päivänä. Jos melu arvioidaan keskimääräisen toiminnan mukaan, arvioitu taso ylittyy usein. Aina toiminnan ollessa keskimääräistä vilkkaampaa tai sääolosuhteiden ollessa melun leviämislle suotuisia, arviot jäävät helposti toteutumaa alhaisemmaksi. Meluarviot tulee siis tehdä vilkkaimman toiminnan mukaan ja sääolosuhteiden ollessa melun leviämislle suotuisat.

Muistuttaja A:n mielestä haettua murskauslupaa ei tule jatkaa, kun murskaustoiminta on lopetettu alueella toukokuussa 2009. Suunniteltu toiminta-alue sijaitsee Valkealähteen I-luokan pohjavesialueella, josta pumpataan vettä mm. Tikkurilan vesitorniin. Muistuttaja katsoo, että murskauskohteen ja pohjavesilähteiden lyhyen välimatkan vuoksi ei ajallisesti ole mahdollista torjua veden saastumista mahdollisen vahingon tapahduttua. Luvan myöntämiseen ei ole mahdollisuutta, koska luvan myöntäminen tulee ratkaista pahimman vahinkomahdollisuuden aiheuttamien pohjavesimenetysten mu-

kaan. Lisäksi muistuttaja huomauttaa, että joitakin satoja metrejä pohjoisempana olevan korttelin kohdalta on Vaasan hallinto-oikeus antanut päätöksen, jolla Vantaan kaupungin ympäristölautakunnan myöntämä ympäristölupa louhinnalle ja louheen murskaukselle kumottiin, koska hankkeen vaikutuksia pintavesiin sekä pohjaveden laatuun ja määrään ei ollut lupahakemuksessa riittävästi esitetty.

Muistuttajan mielestä murskaustoiminta kaikkine häiriöineen ja ympäristöhaittoineen ei kuulu rakennettuun ympäristöön. Lemminkäinen Infra Oy:n ei voida katsoa kärsivän murskauksen kieltämisestä suunnitellulla paikalla suuria menetyksiä, koska kiviaines voidaan samalla kuljetuskerralla viedä muualle murskattavaksi. Yhtiöllä on muistuttajan mukaan tiettävästi voimassaolevia murskauslupia ympäri pääkaupunkiseutua, joten estettä tämän toiminnan hoitamiseen muualla ei ole.

Muistuttaja B toteaa lausunnossaan, että Uudenmaan ympäristökeskus ei arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa ole halunnut ymmärtää muistuttajan esittämää mielipidettä oleelliselta osin muistuttajan tarkoittamalla tavalla. Muistuttaja oli esittänyt mielipiteessään, että ylijäämälouheen käyttöä tulisi tarkastella laajemmin kuin kyseessä olevana YVA-menettelynä. Maankaatopaikkojen tukipenkereisiin ja kulkuteihin tarvitaan runsaasti louhetta. Yritykset ovat kuitenkin yhä enenevässä määrin ryhtyneet käyttämään louhetta ja karkeita maa-aineksia omiin hankkeisiinsa, minkä vuoksi maankaatopaikoille tuodaan pääasiassa pehmeitä savipitoisia maalajeja, mikä entisestään lisää tukirakenteisiin tarvittavien louheiden hankkimista ulkopuolelta. Tämä on johtanut nurinkuriseen tilanteeseen, jossa maankaatopaikkoja ylläpitävät kunnat, mm. Vantaa, ovat joutuneet ostamaan kalliosta louhittua ns. neitsytlouhetta maankaatopaikkojen tukirakenteisiin, koska ylijäämälouhetta ei ole ollut saatavissa. Sekalainen ylijäämälouhe, joka olisi hyvin sopinut maankaatopaikkojen tukirakenteisiin, murskataan laadultaan toisarvoiseksi kiviaineksiksi, kun taas neitsytlouhe, josta olisi muistuttajan mielestä mahdollista valmistaa ensiluokkaista kiviainesta, ajetaan maankaatopaikoille. Muistuttajan mielestä on suuri virhe suosia tämänkaltaista kiviaineksen kierrätystä, josta hyödyn saavat yksityiset yritykset ja julkinen talous on nurjistuneen toiminnan maksaja.

Muistuttaja on kiinnittänyt huomiota lausunnossaan lisäksi arviointiselostuksessa esitettyyn väitteeseen, jonka mukaan pääkaupunkiseudun kalliokiviaineksesta jopa 70–80 % valmistettaisiin ylijäämälouheista. Muistuttajan mukaan asia ei ole näin, vaan prosenttiluku on oleellisesti pienempi.

Muistuttaja toteaa, että tärkeällä pohjavesialueella sähkö on otettava verkosta eikä sitä tule tuottaa aggregaatilla. Näin vaaditaan tehtäväksi muuallakin.

Muistuttajan mielestä arviointiselostuksessa esitetty riski siitä, että käyttämättömänä suunniteltu toiminta-alue saattaa helposti muodostua laittomaksi kaatopaikaksi on turha, sillä asiansa hoitava yritys aittaa ja puomittaa maansa, mikäli tämäntapainen riski on olemassa.

Arviointiselostuksessa todetaan, että eri mittauskerroilla vedenlaatu on vaihdellut huomattavasti, eikä vesi kaikilta osin täytä talousvedelle asetettu-

ja laatuvaatimuksia. Koska muistuttajan mielestä veden laatu tärkeällä pohjavesialueella ei edes nykytilanteessa täytä asetettuja vaatimuksia, ei siellä tulisi sallia toimintaa, joka on selvä uhka pohjavedelle.

Muistuttaja toteaa lisäksi, että kasvillisuuden kasvaminen ja lisääntyminen ajan myötä on pohjavesien kannalta myönteinen asia, mutta arviointiselostuksessa muistuttajan mielestä tämä on esitetty kielteisenä asiana.

Vakavana puutteena muistuttaja näkee sen, että arviointiselostuksessa ei missään mainita eikä kartoissakaan ole esitetty hankealueelta noin 200 m:n etäisyydellä sijaitsevaa päiväkotia. Muistuttaja katsoo, että tärkeän pohjavesialueen ja aivan vieressä sijaitsevan päiväkodin takia hanketta ei tule toteuttaa.

4. UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSEN LAUSUNTO

Tässä yhteysviranomaisen lausunnossa on otettu huomioon arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet.

Hankkeen kuvaus

Hankkeen tarkoituksena on rakentamisessa syntyvien ylijäämämassojen vastaanotto, käsittely ja varastointi toimitettavaksi uudelleen käytettäväksi rakentamistoiminnassa. Kiviaineksen käsittelytoimintaa on tarkoitus harjoittaa alueella siihen saakka, kunnes alue otetaan rakennuskäyttöön. Ohjelmassa esitetyn arvion mukaan rakentamistoiminta alueella alkaisi 2–5 vuoden kuluessa.

Saadussa palautteessa on kiinnitetty huomiota siihen, että tämäntyyppinen kierrätystoiminta vähentää maankaatopaikoille tulevan ylijäämälouheen määrää, jolloin ylijäämälouhetta ei ole tarpeeksi maankaatopaikkojen tukirakenteisiin, joita varten mm. Vantaalla on jouduttu louhimaan neitseellistä kalliota. Tällainen kehitys on palautteen mukaan yhteiskunnan kannalta kallista. Myös kiviainesten laadun kannalta kehitys ei ole toivottavaa, sillä kalliosta saadaan palautteen mukaan parempia kiviainestuotteita kuin laadultaan vaihtelevasta ylijäämälouheesta. Näistä seikoista johtuen viranomaisen ei palautteen antajan mielestä tulisi suosia nyt arvioitavana olevan hankkeen kaltaista toimintaa.

Uudenmaan ympäristökeskus toteaa, että ylijäämämaiden läjitysalueista on pulaa pääkaupunkiseudulla, sillä alueella rakennetaan runsaasti kantavuudeltaan heikoille maa-alueille, joilla yleinen pohjanvahvistustoimenpide on massanvaihto. Tämän seurauksena alueella syntyy runsaasti savi- ja silttipitoisia ylijäämämaita, joita ei useinkaan voida käyttää rakentamistoiminnassa. Ylijäämämaiden vastaanotosta on ilmeisesti syntymässä liiketoimintaa, josta kuntien maankaatopaikkojen ohella kilpailevat yksityiset yritykset. Ylijäämämaiden läjitysalueita ja kiviainesalueita on käsitelty maakuntatasolla Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavassa, joka on vahvistettavana ympäristöministeriössä, mutta tarkempaa suunnittelua, jota esitetyssä mielipiteessä ehdotettiin, ei tiettävästi ole tehty. Muistuttajan esittämät ylijäämä-

louheen käyttöön liittyvät mielipiteet ja kysymykset ovat tärkeitä ja periaatteellisia, mutta niiden käsittely ei kuulu yksittäisen YVA-menettelyn piiriin, vaan, kuten muistuttajakin toteaa, niitä tulisi tarkastella laajemmin, esimerkiksi koko pääkaupunkiseutua koskien. Myös ylijäämämaiden läjityksen toteutusstrategia tulee päättää maankäytön tai jätehuollon suunnittelujärjestelmissä eikä yksittäisissä YVA- tai lupamenettelyissä.

Hankkeen kuvaus, tarkoitus ja sijainti sekä hankkeesta vastaava on esitetty selkeästi arviointiselostuksessa. Hanketta koskevat tiedot on esitetty riittävän yksityiskohtaisesti, jotta ympäristövaikutusten tunnistaminen ja arvioiminen on ollut mahdollista. Arviointiselostuksessa nykyistä maankäyttöä suunnittelualueen ympäristössä on kuvattu tarkemmin, kuten yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa esitti. Eräissä mielipiteissä ja lausunnoissa mainittu päiväkotitoimenpide on mainittu arviointiselostuksessa s. 48, mutta kartoilla sitä ei ole esitetty. Muutkin yhteysviranomaisen ohjelmasta antamassa lausunnossa esitetyt asiat on otettu huomioon.

Vaihtoehtojen käsittely

Yhteysviranomaisen esitti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa harkittavaksi vertailtaviksi vaihtoehtoja erilaisia meluntorjuntaratkaisuja ja /tai suojausasteeltaan erilaisia murskauskaitteistoja. Hankkeesta vastaava on yhteysviranomaisen lausunnon perusteella tutkinut vaikutusten arvioinnin yhteydessä melumallinnuksien avulla melun leviämistä käyttäen erilaisia meluntorjuntatoimenpiteitä, mm. meluvalleja ja niiden sijoittelua sekä erilaisia murskauskaitostyyppisiä ja todennut, että vaihtelut näissä vaihtoehtoisissa osoittautuivat niin pieniksi, ettei uusien vaihtoehtojen tai alavaihtoehtojen perustamisen katsottu antavan lisäarvoa vaikutusten arviointiin. Arvioinnissa tarkasteltavaksi jäi siis kaksi vaihtoehtoa. Yhteysviranomaisen katsoo antamassaan lausunnossa mainitut seikat huomioonotetuksi ja päättämisen kahden vaihtoehdon tarkasteluun perustelluksi.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeen merkittävät ympäristövaikutukset on tunnistettu. Ympäristövaikutusten arviointi on tehty pääasiassa asiantuntija-arviona. Arvioinnissa on käytetty mallinnusta melun osalta, kokemusperäistä arviointia pölyvaikutuksien osalta, laskennallisia arvioita liikenneturvallisuuden tapauksessa, lisäksi on tehty maastotutkimuksia, asennettu pohjaveden havaintoputkia, otettu vesinäytteitä sekä käytetty hyväksi aiemmin tehtyjä tutkimuksia. Arviointimenetelmät on esitetty pääosin selkeästi.

Vaikutusalueen raja

Vaikutusalueen raja on yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hyväksyttävä ja rajaukselle on esitetty perustelut, kuten yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa edellytettiin.

Maaperä- ja pohjavesivaikutukset

Arviointiselostukseen kootussa selvityksessä maaperä- ja pohjavesiolosuhteista on otettu huomioon yhteysviranomaisen lausunnossa esitetyt asiat, ja yhteysviranomaisen pitää tehtyä selvitystä riittävänä. Alueelle tehdyn pohjavedenpintakäyrästä laadinnassa käytetty tietokoneohjelma ja laadintaperiaatteet olisi kuitenkin tullut selostaa tässä yhteydessä.

Yhteysviranomaisen totesi ohjelmalausunnossaan, että tärkeille pohjavesialueille sijoitettavien murskauslaitosten osalta käytäntönä Uudenmaan ympäristökeskuksen toimialueella on, että tällaisille pohjavesialueille ei tulisi sijoittaa laitoksia, joiden käyttövoima tuotetaan aggregaatilla. Perusteluna tähän on ollut mm. aggregaatin käytön vaatima normaalia suurempi polttoöljyn varastointitarve ja siitä aiheutuva pohjavesiriski. Toiminnan järjestämiseen vaikuttaa myös yleiskaavassa alueelle kohdistuva kaavamääräys, jonka mukaan alueella ei ole sallittua sellainen toiminta, joka saattaa vaarantaa pohjaveden laadun ja määrän. Arviointiselostuksen mukaan alueelle sijoitettavamurskauslaitos toimii ensisijaisesti aggregaatilla tuotetulla sähkövoimalla ja varastoitava polttoainemäärä on korkeintaan 9000 litraa. Yhteysviranomaisen mielestä tällaisen polttoainemäärän pitkäaikainen varastointi pohjavesialueella on toimintaa joka vaarantaa pohjaveden laadun. Ympäristölupahakemusta varten toiminnanharjoittajan tulee suunnitella toiminta siten, että suurten polttoainemäärien pitkäaikaisesta varastoinnista ja käsittelystä alueella päästään eroon, esimerkiksi hankkimalla murskauslaitoksen tarvitsema käyttövoima sähköverkosta tai järjestämällä polttoainehuolto siten, ettei alueella tarvitsisi varastoida pitkiä aikoja suuria määriä polttoaineita.

Arviointiselostuksessa on esitetty periaatepiirros varikkoalueen pohjavesisuojausrakenteesta. Rakenne vaikuttaa muuten hyvältä, mutta siitä puuttuu katos tai sadevesiviemärinti. Sateiden seurauksena kyseisen suojausrakenteen kalvolla päällystetty alue täyttyy ennen pitkää sadevesillä, jotka huuhtelevat alueella tapahtuneiden pikkuvuotojen öljypäästöt laajemmalle alueelle. Rakenne tulee varustaa katoksella tai sadevesiviemäröinnillä ja vesien johtamisella tiiviiseen umpisäiliöön, joka on varustetut ylivuodon ilmaisimella.

Yhteysviranomaisen toteaa lisäksi, että aiemman luvan aikana tehdyn pohjaveden laatus seurannan ja selostuksen laadinnan aikana otettujen vesinäytteiden analyysituloksissa ilmenneet pohjaveden laatuvirheet eivät johdu alueella aikaisemmin harjoitetusta kiviainesten murskaus- ja kierrätystoiminnasta.

Pintavesivaikutukset

Ohjelmaselostukseen on liitetty kartta, johon on merkitty pintavesien virtaussuunnat alueelta (kuva 14). Selostuksen mukaan vesiä ohjautuu pohjoiseen Kuusijärveen päin, etelään kohti Krapuojaa ja länsiosasta sadevesiviemäriin. Pintavesien mahdollinen yhteys Kuusijärveen ja vaikutukset siihen olisi pitänyt selvittää tarkemmin, sillä Kuusijärven valuma-alue ja vesitilavuus ovat pieniä ja veden vaihtuvuus on hidasta, joten myös pienillä

tulovirtaamilla voi olla merkitystä järven tilaan. Järvi on lisäksi pohjavesi-vaikutteinen. Myöskään vaikutuksia Krapuojaan päin ei ole selvitetty tai arvioitu.

Hankealueella muodostuvien valumavesien määrä on arvioitu vain keskimäärin vuositasona. Muodostuvien vesien määrää maksimivirtaamatilanteissa (rankkasateet, sulamisvedet ym.) ei ole arvioitu eikä niiden mahdollisia vaikutuksia ympäröiviin vesiin.

Jatkosuunnittelussa tulee vielä pintavesien osalta tarkentaa seuraavia asioita:

- Suotautuvatko pintavedet maaperään pohjavedeksi Vanhalta Porvoontieltä tulevan rampin kohdalla vai menevätkö ne rampin ali oji-en kautta Kuusijärveen?
- Onko toiminnalla pohjavesien kautta vaikutusta Kuusijärveen?
- Ovatko muodostuvien valumavesien määrät myös maksimivirtaamatilanteissa niin pieniä, että tasaus- tai selkeytysaltaista ei ole hyötyä?

Seurantaohjelmaan tulee lisätä myös pintavesien tarkkailua. Samennusvaikutusten lisäksi valumavesissä voi olla kohonneita typpipitoisuuksia, koska räjäyttämällä louhittuun louheeseen jää räjähdysaineista peräisin olevia typ-piyhdisteiden jäämiä.

Meluvaikutukset

Meluvaikutusten osalta tehty arviointi on asianmukainen. Jatkosuunnittelussa ja lupakäsittelyssä on kuitenkin muistettava, että esimurskaimen äänimelutasoon on lisätty yhteysviranomaisen lausunnon perusteella impulssimaisuuden korjaus. Melun impulssimaisuus muuttuu, yleensä se heikkenee tai poistuu etäisyyden kasvaessa, jolloin nyt tehdyt melulaskelmat näyttävät ilmeisesti todellista huonompaa tilannetta. Yhteysviranomainen ehdottaa, että lupaharkintaa varten hankevastaava liittää ympäristölupahakemukseen impulssimaisuudella korjattujen laskelmien lisäksi melulaskelmat ilman korjausta.

Melu ei näyttäisi hankkeessa olevan mikään suuri ongelma, vaikka joissakin kohteissa melutasot ilman meluesteitä jonkin verran nousevat ja ohjearvotkin ylittyvät muutamissa kohteissa. Vaikka melutasot pysyvätkin laskentojen mukaan kohtuullisissa tasoissa ilman meluesteitä (varastokasoja), tulee, kuten selostuksessakin on esitetty, pyrkiä siihen, että varastokasat pysyisivät mahdollisimman korkeina ja sijoitettuina niin, että niistä on asutuksen kannalta eniten hyötyä.

Vaikutukset ilmanlaatuun

Ilmanlaatua koskeva arviointi on tehty karkealla tasolla soveltamalla olemassa olevia YTV:n ilmanlaatatietoja ja muista kohteista tehtyjä mittauksia Hakkilan alueeseen. Aikaisempien mittaustietojen puuttuessa tämä lienee ainoa tapa tehdä arviointi. Arviointiselostuksessa todetaan, että liikenteestä aiheutuva pölyäminen voi levitä laajemmin lähiympäristöön niin, että

murskaustoimintaa lähimpänä olevan asuintalon läheisyydessä hiukkaspi-toisuudet voivat hetkellisesti nousta haitallisen korkeiksi. Arviointiselostuk-sessa on sivuutettu seikka, johon yhteysviranomaisen ja Vantaan ympäris-tölautakunta ohjelmasta antamassaan lausunnossa viittasivat, että suunnitel-lun hankkeen lähiympäristössä, lähempänä kuin selostuksessa mainittu yk-sittäinen asuintalo, on teollisuus- ja varastorakennuksia sekä liike - ja toi-mistorakennuksia, joihin pölyä tulisi myös leviämään. Vaikutuksia ei ole arvioitu tältä osin ja asia pitää lupahakemuksessa täydentää. Pölyn leviämi-sen estämiseksi esitetyt toimenpiteet vaikuttavat tehokkailta, kunhan riittä-vän tiheästä aineksen ja ajoväylien kastelusta huolehditaan. Selostuksessa mainittiin pölyn leviämisen ehkäisemiseksi tehtävinä toimenpiteinä murs-kaimien, seulojen ja kuljettimien kotelointi ja sumu-tai höyrykastelulaitteet, mutta selostuksesta ei käynyt selville, aiotaanko alueelle tuotavat laitteet varustaa tällaisilla suojauksilla. Asiaa tulee tarkentaa lupahakemuksessa.

Liikennevaikutukset

Liikennevaikutuksista on laadittu selostus aikaisemman toiminnan perus-teella arvioituna sekä laskettuna maksimikäsittelymäärälle. Laskelmassa on lisäksi otettu huomioon se, että osa autoista tulee alueelle tai palaa sieltä tyhjänä. Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiohjelmasta annetussa lausunnossa edellytetyt asiat on otettu huomioon ja liikennevaikutusten ar-viointi on riittävää.

Vaikutukset asutukseen ja maankäyttöön

Alueen lounaispuolella, n. 300 metrin etäisyydellä hankealueen eteläpuolel-la, sijaitsee Helmiveneen päiväkotia (osoite Vanha Porvoontie 229) ja noin 500 metrin etäisyydellä hankealueen itäpuolella Onnentuvan päiväkotia (osoite Itäinen Valkoisenlähteentie 19). Lupakäsittelyä varten tulee arvioida hankealueen aiheuttama melu- ja pölyaltistus näiden päiväkotien ulkoalueil-la sekä lähistöllä sijaitseviin varasto- ja toimistorakennuksiin. Toiminnan käynnistyttyä kohteissa tulee tehdä myös melu- ja pölymittaukset. Päiväko-dit tulee esittää myös hakemukseen liitettävissä karttaesityksissä.

Arviointimenettelyssä olevan toiminnan alue on yleiskaavan teollisuusaluet-ta ja voimassa olevan asemakaavan teollisuustonttien keskellä. Näin ollen toiminnalla ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen maankäytön tai liikenteen kannalta. Myös maisemalliset vaikutukset ovat vähäisiä. Alue on maa-ainesten oton jälkeen otettavissa asemakaavan mukaisesti teollisuus/ logis-tiikkakäyttöön.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja toimintojen kanssa

Arviointimenettelyn aikana yhteysviranomaisen tietoon ei ole tullut muita hankkeita tai toimintoja, joiden kanssa Hakkilan kiviainesten kierrätyshank-keella olisi yhteisvaikutuksia.

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot ja riskien hallinta

Arviointiselostuksessa on esitetty haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä melu-, pöly- ja liikennevaikutusten lieventämiseksi. Selostuksessa esitetyt toimenpiteet ovat oikean suuntaisia, mutta yleispiirteisiä. Luvanhakuprosessia varten tarvitaan yksityiskohtaista kuvausta hankealueeseen sovellettuna.

Seuranta

Päästötarkkailun osalta melu- ja pölytarkkailua tulee tehdä murskaustoitinnan alettua alueella sekä myöhemmin aina uuden murskausurakan aikana. Tarkkailua tulee tehdä ainakin päiväkotien ulkoalueella sekä lähimmissä asuintaloissa, toimisto-, liike- ja varistorakennuksissa.

Pohjaveden seurantaohjelmassa pohjaveden pinnankorkeutta tulee seurata vähintään neljä kertaa vuodessa.

Seurantaohjelmaan tulee lisätä pintavesien tarkkailu sameuden ja typpiyhdisteiden osalta Kuusijärveen ja Krapuojaan kohdistuvien vaikutusten seuraamiseksi.

Osallistuminen ja raportointi

Ympäristövaikutusten arvioinnin tuloksia esiteltiin myös yleisötilaisuudessa 25.8.2009 Itä-Hakkilan koululla. Tilaisuuteen oli saapunut vain 1 kuuliija, vaikka tiedonlevityskanavat olivat samat kuin ohjelmavaiheessa, jolloin yleisöä oli 15 henkilöä. Mahdollisesti paikalliset asukkaat saivat riittävästi informaatiota jo ohjelmavaiheessa, sillä myös saatujen palautteiden määrä pieneni alle puoleen verrattuna ohjelmavaiheessa saatujen palautteiden määrään.

Ohjelmasta laadittu raportti sisältää YVA menettelyyn sisältyvät oleelliset asiat. Raportti on esitystavaltaan selkeä ja kuvat ja kartat hyvälaatuisia. Arviointiselostuksen keskeisestä sisällöstä laadittu yhteenveto on tehty sekä suomeksi että ruotsiksi. Selostukseen sisältyy myös vaihtoehtojen vertailutaulukko.

Arviointiselostuksen riittävyys

Arviointiselostus on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla. Arviointiselostus kattaa riittävästi YVA-asetuksen 10 §:ssä mainitut arviointiselostuksen sisältövaatimukset.

Kun tässä lausunnossa esitetyt arviointiselostuksen puutteet otetaan jatkossa viimeistään lupamenettelyn yhteydessä huomioon, antaa selostus riittävästi tietoa hyödynnettäväksi suunnittelu- ja lupaprosesseissa. Yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antama lausunto on otettu huomioon.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeen merkittävimpinä ympäristövaikutuksina korostuvat pohjaveden likaantumiseriski sekä melu- ja pölyvaikutukset. Selostuksessa esitetyt haitallisten vaikutusten vähentämis-

keinot ja yhteysviranomaisen esittämät täydennykset huomioon otettuina hanke on ympäristön kannalta toteuttamiskelpoinen.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja niille mielipiteenesittäjille, jotka ovat ilmoittaneet osoitetietonsa. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/uus.

Lähetämme kopiot arviointiselostuksesta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ympäristökeskuksessa.

Lausunnon valmistelemiseen ovat osallistuneet suunnittelija Larri Liikonen, tarkastaja Mona Sundman sekä ylitarkastajat Sirpa Penttilä ja Jussi Heinämies.

Ympäristökeskuksen johtaja

Marketta Virta

Hydrogeologi

Timo Kinnunen

LIITTEET

Maksun määräytyminen ja muutoksen haku

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiselostuksia)
Lausunnon antajat
Muistuttajat

Asiaa Uudenmaan ympäristökeskuksessa hoitaa Timo Kinnunen, p. 040-5173454

Liite Uudenmaan ympäristökeskuksen antamaan lausuntoon

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki valtion maksuperustelain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Ympäristöministeriön päätös alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1387/2006)

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.